

Posudek bakalářské práce

Autorka práce a studijní obor: Barbora Doležalová, BOH

Název práce: „Co otevírá dveře zlu“: Jazyk jako nástroj manipulace v dramatické tvorbě Václava Havla

Oponent bakalářské práce: prof. dr. Michal Bauer, Ph.D.

HODNOCENÉ ASPEKTY PRÁCE		A	B	C	N	NN
1	Samostatnost zpracování, porozumění problematice, originalita práce	x				
2	Formulace cílů práce a jejich splnění	x				
3	Koncepce a struktura práce (úplnost, logická posloupnost a vyváženost kapitol, rozsah práce)	x				
4	Práce s literaturou/ s prameny (stav bádání, využití databází, práce s cizojazyčnou literaturou, interpretace a kritická reflexe textů, výběr a úplnost pramenné databáze, její kritika a interpretace)	x				
5	Adekvátnost použitých metod a jejich aplikace	x				
6	Formulace závěrů, příp. výsledky výzkumu	x				
7	Formální stránka práce (grafická úprava, jazyková a stylistická úroveň)	x				
8	Formální stránka práce (citační praxe a bibliografické odkazy)	x				

A = výborně	B = velmi dobře	C = dobře	N = nelze hodnotit	NN= nevyhověl/a
-------------	-----------------	-----------	--------------------	-----------------

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

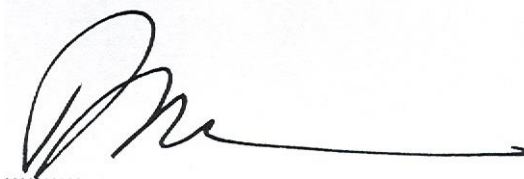
Barbora Doležalová se na seminářích v průběhu dvou semestrů mé disciplíny projevovala výrazným intelektem, který naznačoval, že i její bakalářská práce bude mít podobné charakteristiky, včetně velkých nároků, jež na sebe autorka klade. Volba tématu není nikterak překvapující, již na seminářích bylo znát, že má k Václavu Havlovi a jeho lidské, myslitelské i tvůrčí osobnosti kladný vztah. To může být při interpretaci limitující. Barbora Doležalová si toto nebezpečí bezpochyby uvědomuje, jak o tom svědčí mj. její formulace, že „v oblasti filosofie zdá se mi býti Havel spíše eklektikem než svébytným filosofem, natož nejpodnětnějším českým filosofem, jak ho nazval Erazim Kohák“ (s. 26). Při psaní bakalářské práce se však postupně začalo vyjevovat, jak šťastně bylo téma zvoleno a jak se její autorce povedlo osobní angažovanost – ve vztahu k Václavu Havlovi – transformovat do podoby inspirativních úvah nejen o tématu zla a manipulativnosti v Havlově dramatické tvorbě, jak stojí v názvu. Její pohled je totiž podstatně širší a analýzy hlubší, než sděluje název BP. Barbora Doležalová se nevěnuje pouze problému jazyka jako manipulativního nástroje, nýbrž se zajímala a zabývala i dalšími způsoby manipulace v totalitní společnosti; nadto svou pozornost věnovala rovněž esejistice, úvahám, protestům, polemikám či rozhovorům, v nichž

Václav Havel vyjadřoval svůj myšlenkový svět, včetně tematizování zmíněné manipulace. Barbora Doležalová se tak pokusila, nutno říci, že mimořádně zdařile, ukázat jednu z podob totálního nároku nesvobodné, totalitarizující společnosti na člověka. Zajímaly ji možnosti jazyka, řeči při vyjadřování postojů ke světu, sebe prezentací, formulování vlastních strategií při jednání s okolím nebo v rámci zaujímání pozic, v nichž se pokouší jedinec přežít za každou cenu, existovat eticky, vzdorovat, manifestovat svoji pravdu nebo se ukazuje, jak snadno je možno se podílet na onom otevírání dveří zlu, atd. Protože jsem měl možnost sledovat vznik této práce v jejím průběhu, mohl jsem pozorovat stále soustředěnější autorčin přístup od prvotního širokého rozpětí a pohybování se mezi mnoha tématy, jež se vztahovala k ústřednímu tématu bakalářské práce, čím dál tím více bylo znát, jak se jí daří postihnout podstatné rysy problematiky jazyka jako nástroje manipulace, zamýšlela se nad souvislostmi mezi příběhem, manipulací a totalitou, analyzovala jedince existujícího v totalitním systému jako oběť tohoto systému, ale také jeho dalšími možnostmi a podobami, tj. jako spolutvůrce vlastního pokoření nebo jako toho, kdo je schopen se vůči tomuto systému postavit či vymezit. Barboře Doležalové se podařilo postihnout podstatné rysy havlovských úvah o možnostech jednání a myšlení člověka v totalitní společnosti, respektive společnosti ideologicky existující, jak píše např. na s. 24: „Ideologie v Havlově pojetí se rovná určité ‚hypnóze‘, ‚katatonii‘, jejíž nutností je určité vodítko, mechanismus, který myslí za nás.“ Interpretace zvolených Havlových her se děje právě především v podobě zkoumání způsobů manipulativnosti; zde autorka nalézá plodné teritorium, z něhož cituje konkrétní příklady a případy a analyzuje je. Absurdní drama je samozřejmě vhodným typem uměleckého vyjádření, jehož prostřednictvím lze rozličné způsoby manipulativnosti (a automanipulace) ukázat, a to jak ve francouzské podobě, tak i v české variantě, již právě Václav Havel představoval tak charakteristicky. Barboře Doležalové se podařilo skloubit různé možnosti uvažování o jazyku jako manipulativním nástroji či prostředku jak v rámci divadelních her Václava Havla, tak i v širším kontextu jeho tvorby a myšlení celkově, ale rovněž v rámci obecných úvah o možnostech existence člověka v (ne)svobodném světě.

Bakalářskou práci **doporučuji** k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: výborně

V Českých Budějovicích 19. května 2019

.....
podpis oponenta bakalářské práce

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------